

tóségeink ezt megengedik, igyekszünk segíteni határon túli kollégáinknak, az általuk kezelt könyvtáraknak ezen a területen is. Kettőt ezekből megemlítenék. Az elmúlt év végére készült el az amerikai Mellon Alapítvány támogatásával, a KMK szervezésében egy olyan online-összeköttetés, amely a CD-ROM adatbázisok közös használatát hivatott szolgálni. A hálózat részei: a kassai egyetem, amelynek orvostudományi kara is van, a KLTE, a DOTE, a DATE és a Miskolci Nehézipari Egyetem. Az elképzelésekhez képest ugyan csak „fél pénzen” valósult meg, de a Soros Alapítvány révén esetleg tovább bővíthet nemcsak CD-ROM-okkal és önálló vonalkapcsolattal, hanem tovább ágazhat Kárpátalja, Erdély, a Vajdaság irányába is.

Önerőből valószínűen nem tudtuk volna megoldani, de a Nemzeti Kulturális Alap pályázati támogatással a segítségünkre sietett, hogy megszervezhessük a számítógépes könyvtárosoktatók felkészítését, amire ez év februárjában került sor.

Ma már számos forrásból és a korábbiaknál sokkal célirányosabban juthatnak a könyvtárak számítógépesítéssel foglalkozó munkatársai információkhoz, de a tapasztalat azt igazolja, szükség van rá, hogy a KMK továbbra is fenntartsa kisgépes tanácsadó szolgáltatását, ugyanezt nagygépek terén az OSZK vállalta.

Tarka a kép és mozgalmas. Még így, vázaltszerűen is sejteti azokat a mozgásokat, kételyeket, megbotlásokat és vitathatatlan eredményeket, amik együtt jelentik számunkra a számítógép birtokba vételét egy, a tárolt, feldolgozott információtömeget tekintve a gépesítésre talán leginkább rászoruló területen.

Fejős László

Gutenberg a szupersztrádán

(Jelentés a Vándorgyűlésről)

Három társaság fogott össze, hogy közösen szólítsák meg az őket választó szakmabelieket a debreceni vándorgyűlés harmadik, szekciós napján: az olvasószolgálati és a gyermekkönyvtáros szekcióhoz a könyvtáros-tanárok szervezete csatlakozott.

A vándorgyűlés **kommunikáció** kulcsszavához igazodva az alábbi, kissé hangzatos, de találó címet választották matinéjüknek: „**Pedagógusok, könyvtárosok, gyerekek közös nyelven, avagy Gutenberg a szupersztrádán.**”

Legalább száz-százhusz érdeklődő kolléga jelenlétében nyitotta meg a szekcióülést az itt most jelentést tevő **Balogh Mihály**. Kedves meglepetés követte a nyitó szavakat, ugyanis „megszóltattunk” az emberi kommunikáció zenei világnyelvén: a debreceni újkerti ÁMK négy apró nebulója parádés énekes-muzsikás műsorral ajándékozott meg minket. **Potyók Balázné** tanárnőt és **Hadházy Csabáné** könyvtáros kollégánknak illeti a köszönet most, utólag is a nagyszerű élményért.

Marosvásárhelyről érkezett első előadónk, a „másik” **Fülöp Géza**, akit méltán népszerű könyvtár-informatikai szakkönyveiből régóta ismerhetünk már, majd az utóbbi évek nyitásának köszönhetően sokunk személyes ismerőse is lett, gyakran megfordulván a honi könyvtáros szakmai összejöveteleken. A közös szekcióülés hosszú címéből neki a vége jutott, ami az „avagy” után következett: Guttenberg a szupersztrádán.

„Dicsérni jöttem a könyvet, a nyomtatott kultúrát” – szólította meg hallgatóit fordított Antoniusként. Pedig lehetne ok tán temetni is, hisz a könyvtáros céh mostanság megélt válsága egyedülálló az elmúlt évezredek könyvtártörténetében, és e válság okai közül kitüntetett szerep illeti az ötvenéves születési évfordulóját tavaly ünneplő elektronikus számítógépet. „A kiber-térben, az infoszférában, a computópia otthonában lesz-e helyük a könyveknek?” – fogalmazódott meg újra szakmánk nagy kérdése.

A saját válaszát az alábbi, hittelt valott gondolatra hangszerelte az előadó: „a könyv jövőjéről gondolkodni annyi, mint az emberiség jövőjéről gondolkodni.” Igaz, hogy a szakirodalom ma már egyre inkább digitalizálódik, de talán a humán kultúra még sincs veszélyben – ebből az irányból legalább, hisz Shakespeare, Jókai, Hrabal vagy Esterházy nem élvezhető igazán a képernyőről, vagy ahogyan ezt egy „közülük való”, Kertész Ákos mondja: „Együtt teremteni mámort... Én nem hiszem, hogy erről a mámorról valaha lemondana az emberiség.”

A könyv öntudatos apologetája perze nem holmi luddita, gépromboló, – folytatta hangos töprengését Fülöp Géza, – mindkét formának szívesen adna helyet a Nap alatt, de ha körül-

néz, mégis mindinkább érzékelheti a nyomtatott kultúrára leselkedő veszélyek terjedését. Növekszik az írástudatlanság, csökken a nyomtatott gondolat súlya, presztízse, nőni látszik a szakadék valamiféle írástudó elit, és a „kábelgyerekekből” felnövekvő funkcionális analfabéta tömeg között.

Mit tehet ebben a helyzetben a könyvtáros? Ne hagyja elsodortatni magát! Tegyen szert önbizalomra, törekedjen a szakma presztízsének visszaszerzésére! Legyen, ha kell, információs szakember is, de ne feledje: a használó a legtöbb esetben olvasó is, akinek ebben a minőségében szintén kell tudnunk segíteni.

A könyvtár ne legyen üzleti vállalkozás, de vállalja és teljesítse szocializációs szerepét, vállalja az olvasóvá nevelést, kiegészítve, pótolva, – sőt, mind inkább átvállalva! – a családnak ezt a feladatát, hatását.

Fülöp Géza nagyívú, szenvedélyes előadásának csak gondolat-morzsa került itt most elő, s ez a néhány sor az előszó szuggesztivitását sem érzékeltethette. Mégis megkockáztatom: az előadó gondolatgazdag szövegét átható, vívódva, verejtékkel kiküzdött, kétség és remény közt érlelődő szakmai hitvallása lenyűgözte a hallgatóságot, értékes útravalót adott mindannyiunknak.

Az informatikust az olvasáskutató szociológus követte előadóként: a KMK osztályvezető **Nagy Attila** ismét nyugtalanító tényekkel, adatokkal, s a belőlük levonható következtetések sorával szembesítette a hallgatóságot.

Bevezetőjében elnézést kért az általa „langyosnak” minősített eredeti címért, ami a programfüzetben áll. Az „Olvasó pedagógusok?” cím helyett

az alábbi korrekciót javasolta: „Napi robotos vagy organikus értelmiségi?”

Reprezentatív fölmérések adataival szembesülhettünk az olvasó (vagy nem olvasó) diákokról, könyvtárhasználó (vagy nem használó) tanárokról. Saját gyakorlati tapasztalatainkkal is egyezően állapította meg Nagy Attila, hogy az utóbbi néhány évben igen erősen romló tendencia mutatkozik a gyerekek olvasási teljesítményében.

Külön és előre fölhívta a figyelmet arra, hogy bármilyen szempontú adatsorban kivétel nélkül mindig rosszabbak a kelet-magyarországi eredmények a nyugati régióra jellemző teljesítményeknél. Ezt azért is el kellett mondania Nagy Attilának, mert hisz Debrecenben voltunk, a keleti régió központjában, s a hallgatóság nagyobbik része is e vidékről érkezett.

Ezután néhány olyan jelenségről hallhattunk, amelyek a „főiránytól” eltérő, pozitív tendenciák háttérben fedezhetők föl:

- a jól olvasó gyerekek mögött mindig olvasó pedagógus volt,
- a hagyományostól eltérő pedagógiai programok résztvevői – diákok, tanárok egyaránt! – mindig intenzívebb könyvtárhasználók a többiekénél,
- a jobb olvasói, könyvtárhasználói teljesítményt fölmutató iskolákban az eredmények háttérben kulcsfiguraként ott az igazgató.

Fülöp Gézához hasonlóan Nagy Attila is hangsúlyozta a család kitüntetett szerepét, hatását. Elmondta, hogy míg az IRA (a Nemzetközi Olvasástársaság) legutóbbi, prágai világkongresszusán az előadások több mint egynegyede az ún. „family literacy”, a családi olvasási szokások köréből merítette tárgyát, addig nálunk

ennek a rendkívül fontos témának ma még jóformán nincs irodalma. Pedig „a gyerek a család tünete”, ezért is érthető, hogy ahol például a szülőket bevonták a különböző oktatásfejlesztési programokba, ott lényegesen nőtt az esély az adott program hatékony megvalósítására.

Nagy Attila végül egy ünneprontó adattal zárta előadását, ami éppen most, – a magyar nemzet millemennáriuma, s az ezeréves magyar iskola évfordulója idején különösen megdöbbenő, felrázó erővel hathat a magyarság sorsáért, jövőjéért aggódó (szak)emberekre: a „mit olvasol?”-kérdésre összeállt toplistán negyed százada még jó néhány (akkor) élő, kortárs magyar író szerepelt, ám a mai, hasonló listán jóformán nincs mai magyar költő, író. Ha valóban nem, vagy alig olvasnak maiakat a fiatalok, ezzel végső soron a magyar írásbeli kultúra folytonossága kerül veszélybe, s ha nem akarunk, nem tudunk tenni valamit, kerülhet akár végveszélybe.

Ha nem teszünk valamit? De hiszen „nem érek rá értelmiségi lenni!” – panaszolja védekezésül a pedagógus, könyvtári szakma „napi robotosa”. Ki fog hát cselekedni? Hol vannak az „organikus értelmiségiek?” – fogalmazódhattak meg bennünk az önszembesítő, kínzó kérdések Nagy Attila előadását hallgatva.

Fülöp Gézával bekalandoztuk a nemzetközi info-sztrádát, Nagy Attilával a hazai kultúra tájait, hogy aztán a kívülről-felülről szemlélődés után végre szűkebb hazánkba térhessünk meg, belépve a(z iskolai) könyvtárba.

A nap harmadik előadójaként **Albertini Béláné**, a budapesti Tamási Áron nyolcosztályos gimnázium könyvtárostánára, a XII. kerület iskolai

könyvtári szaktanácsadója beszélt az iskolai könyvtári kommunikációs lehetőségekről, esélyekről. Gazdag érzelmi töltésű, helyenként improvizatív monológjában hangsúlyozta többek között, hogy a könyvtáros személyiségén, empatikus adottságain múlik, kialakul-e értelmes, tartalmas pedagógiai szituáció közte, és a lehetséges kommunikációs társ, a tanuló között.

Ha az előadás kulcsszavai – figyelem, testbeszéd, interaktivitás, verbális kommunikáció stb. – nem is számítottak egészen újnak a hallgatóság körében, és a fáradtság is egyre inkább látszott már rajtuk, gyakorlatias példáival, a résztvevőket aktivizáló ötleteivel olykor mégis élénk figyelemre, cselekvő együttműködésre volt képes hangolni a résztvevőket az előadó.

A három előadást néhány hozzászólás követte. Főleg az iskolai könyvtárosok iparkodtak, hiszen őket aktuális gond is sújtotta: a módosított közoktatási törvény éppen megtizedelni – vagy tán megfelelni? – készül a csapatukat.

A hozzászólók után **Vayné Pádár Éva** az olvasószolgálati szekció megbízásából fölolvasta a Magyar Olvasástársaság (HUNRA) kiáltványát, melyet az Alfabetizáció Világnapja (szeptember 8.) alkalmára fogalmaztak meg.

Őt **Lucia Cabarkan** asszony követte, aki a romániai iskolai könyvtárosok szervezetének képviselőjeként előbb néhány közvetlen magyar mondattal köszöntött bennünket, majd fölolvasta román nyelvű hivatalos üdvözlő beszédét, amit Fülöp tanár úr volt szíves tolmácsolni nekünk.

Delet harangoztak, s a magunknak megszabott időre az ülést befejez-

tük – volna, ha nem bukkan fel egymás nyomában két buzgó könyves cég is, (egy kiadó és egy kereskedő!), akik bizony elég tapintatlanul hengerelték le a melegtől, a megfeszített figyelemtől és az éhségtől amúgy is alélt társaságot. Értjük persze az indítékaikat: a portékát el kell adni, s az ingyen reklám – kihagyhatatlan ziccer. Ám ahogy a magát megadó, apátiába süllyedt társaságot elnéztem – vagy negyed órán át –, eszembe jutott, hogy mekkora összegeket kifizet a megrendelő egy-egy harminc másodperces reklámért, és akkor én, a „befogadó”, mégis akármikor megnyomhatom azt a bizonyos (ki)kapcsoló gombot. Itt pedig most hozzászólásnak álcázott ingyen reklámot kapunk, aminek a végighallgatására készlet az elemi udvariasság.

Önmagában persze nem az a baj, hogy egy szakmai konferencián szót kap a szakmát ellátó kereskedő. De ha nem a közös gondjainkhoz szól hozzá, hanem az áruját kínálja, akkor ezt fizetessük meg vele.

*

Rendezvényünk keretei egyébként pontosan visszaadták napjaink valóságát: az elején a kis ÁMK-s Józsi, meg a társai a tüneményes muzsikájukkal, népdalaikkal, aztán a lelkes „szakmázás”, a végén meg a belső kényszer, hogy kiáltványban figyelmeztessünk az írás- és olvasástudatlanság veszélyeire, s a külső kényszer, hogy vegyük meg ezt is, azt is, meg amazt is, mert minden eladó.

Ezek volnának most a keretek, s azt már csak remélni merem, hogy nem ez az irány...

Balogh Mihály

Külföldi hungarika gyűjtés, feltárás szekció

A hungarika gyűjtés és feltárás témája harmadik alkalommal szerepelt önálló szekcióként a magyar könyvtárosok világtalálkozóján, de már a legelső konferencián is súlyponti helyet foglalt el a programban. A hazai és külföldi hungarológiai és velünk foglalkozó más szaktudományi kutatás számára rendkívül fontos a források és hungarika gyűjtemények lokalizálása, tartalmuk, nagyságuk és fel-tartásuk megismerése. Nem kevésbé fontos a hungarika bibliográfia területén folyó munkák bemutatása, valamint a számítógépes adatbázisok és információs rendszerekre vonatkozó ismeretek közkinccsé tétele. Az egyes résztvevők szá-munkra ismeretlen részletek feldolgozásával járulnak hozzá a teljes kép kialakít-ásához. A 90-es évek második felében, a részletek megismerése mellett, egyre inkább nő az áttekintés igénye. Folyik a külföldi hungarika gyűjtemények ösz-szegező felmerése, és egyre nagyobb igény a hungarika bibliográfiai tevékenység megszerezése, elemzése és összefoglalása.

*

Az előadások ebben az összegező és a részleteket pontosító kettős törekvés jegyében követték egymást. Kertész Gyula (az OSZK Retrospektív Bibliográfiai osztályának vezetője) *A szomszéd népek magyar vonatkozású bibliográfiái* címmel tartott ebben a kérdéskörben hézagpótló előadást. Szigethy Rudolf (a Kolozsvári Egyetemi Könyvtár munkatársa) *Az erdélyi irodalom bibliográfiája* című előadása tette teljessé a képet. A külföldi hungarika sajtótermékek regisztrációjának témakörében csatlakozott az előző két előadáshoz Nagy Zoltán (az OSZK mb. főosztályvezetője) az OSZK mikrofilmprogramjának és a *Mikrofilmek címjegyzé-ke* című sorozat vonatkozó köteteinek ismertetésével.

A történeti kutatást két kitűnő tanulmány képviselte, Újvári Mária (a Kolozsvár Egyetemi Könyvtár munkatársa) egy nagymúltú iskolai könyvtár kéziratos állományának történetéről adott számot *A máramaros-szigeti Református Lyceum kéziratos hungarikái* című tanulmányában. Az egykor 1000 kötetnyi kézirat gyűjtemény az első és második világháborút követően szétszóródott. Ma 280 kötetet a Nagybányai Állami Levéltár őriz. Bitay Éva (a Kézdivásárhelyi megyei könyvtár vezetője) *A Kézdivásárhely hírlapirodalmának történeti adatai* című elő-adásában Kézdivásárhely sajtójának történetét dolgozta fel a Bem tábornok által adományozott nyomdától kezdve napjainkig, az egykori *Székelly Hírmondó* címét idéző legújabb sajtótermékig.

Dr. Bakó Elemér és Oroszlán Judith, két amerikai magyar könyvtáros pálya-képe azt bizonyította, hogy ahhoz, hogy a világ szellemi vérkeringésébe a rólunk és általunk létrehozott információk bekerüljenek, elengedhetetlen a kultúránkat ismerő és értő szakemberek jelenléte.

Dr. Bakó Elemér (Washingtoni Kongresszusi Könyvtár munkatársa) *Harminc év a Kongresszusi Könyvtárban (1955–1985)* c. előadása képet adott arról a gyűj-

teményépítő munkáról, amely a Kongresszusi Könyvtár hungarika gyűjteményének történetében meghatározó szerepet töltött be. Bakó Elemér élt a feltárás és tájékoztatás legkülönbözőbb lehetőségeivel: jelentős kiállítások rendezésével, publikációkkal. Közülük is kiemelkedő munkája a *Guide to Hungarian Studies* c. kétkötetes bibliográfiája. Oroszlán Judith (a Washingtoni Kongresszusi Könyvtár nyugalmazott munkatársa) *30 év tapasztalata a magyar anyag feldolgozásával kapcsolatban Észak-Amerika két legnagyobb könyvtárában, a Kongresszusi Könyvtárban és a Nemzeti Orvosi Könyvtárban* címen azzal a műhelymunkával ismertette meg minket, amely ezekben a szervezethez és technológiai szintjükhez tekintve kiemelkedő jelentőségű gyűjteményekben, a hungarikumok feldolgozása terén zajlik. (E két előadás szövegét a 3K novemberi számában közöljük. Szerk.)

Hajnal Jenő (a Zentai Magyar Művelődési Központ igazgatója) *Magyar helyismereti kutatások a Vajdaságban 1945 és 1955 között* című előadása egy rendkívül érdekes helyismereti és egyben hungarika kutatási program módszertani kérdéseibe engedett bepillantást, s vont le mind tartalmi, mind pedig metodikai következtetéseket. Fáskerti Mária (az Oslói Egyetemi Könyvtár Ibsen Kutató Központ Könyvtárának munkatársa) az összehasonlító irodalomtörténeti munka alapját képező hungarika feltáró tevékenység jelentőségét mutatta be *Henrik Ibsen Magyarországon* című előadása. Előadása egyben lehetőséget adott egy modell értékű – a patriotikum gyűjtésének feladatát ellátó intézmény – az Ibsen Kutatóközpont munkájának megismerésére.

*

A szekció munkája lehetőséget adott a hungarika-kutatás néhány aktuális feladatának megfogalmazására:

- A lehető legnagyobb gondot kell fordítani a múltban létrejött és a ma is folyamatosan keletkező dokumentumok összegyűjtésére és feltárására, mint az információ forrására.
- Szorgalmazni kell a hungarika gyűjtemények és a rejtett értékek minél szélesebb körű feltérképezését és feltárását.
- Törekedni kell arra, hogy a hungarika tájékoztatás területén is létrejöjjön a korszerű tájékoztatás eszközeinek minél teljesebb rendszere.
- Meg kell teremteni a kapcsolattartásnak, az ismeretek továbbhagyományozásának szervezeti kereteit és formáit.

Mindezek megvalósítása érdekében szükséges:

- a hungarika kutatások áttekintésére és egy lehetséges program kidolgozása érdekében egy szervezeti keret (Hungarika Bizottság) újra életre hívása;
- az elméleti, módszertani, történeti stb. ismeretek összegzésére egy kézikönyv szerkesztése;
- a folyamatos tájékoztatás és kapcsolattartás érdekében egy Hungarika Hírlevél közreadása;
- a hálózatokon fellelhető hungarika információk összekapcsolása, egy HUNGARIKA WWW létrehozása.

Kovács Ilona

Emlékeztető a könyvtárak szerepéről az információs társadalomban

Készítette a Magyar Könyvtárosok Egyesülete az Európai Unió és a Közép- és Kelet-európai Országok 2. Fórumának az Információs Társadalomról

Általában is, a közép- és kelet-európai országok szempontjából pedig különösen nagy jelentőségű, hogy megszervezték az információs társadalomról tartott első és második fórumot. Mindazonáltal aggódunk azért, mert a könyvtárak és az információs/dokumentációs intézmények (a továbbiakban: könyvtárak) kulcsfontosságú szerepét az információs társadalomban e fórumok résztvevői az eddigiekben nem méltatták győzelemre.

Tekintettel e tényekre fel kívánjuk hívni a fórum figyelmét a könyvtárak fennálló és egyre növekvő szerepére az információs társadalomban. E szerep röviden az alábbiak szerint jellemezhető:

- Az információs technológia és a megfelelő információs infrastruktúra a fejlődő információs társadalom elengedhetetlen feltétele. Mindazonáltal az információs társadalom révén elérhető társadalmi fejlődéshez szükség van mindenemű információ hozzáférhetőségére és megfelelő intézmények közvetítő szerepére is.
- A könyvtárak a kulturális, tudományos és technikai információk hagyományos forrásai. Ennek az információnak mind mennyisége, mind komplexitása döbbenetesen növekszik. Az egyéneknek és a társadalom intézményeinek ahhoz, hogy ezt az információ-gazdagságot hasznosítsák szükségük van a könyvtárak információsztolgáltató és közvetítő szerepére.
- A tanulóssal szembeni követelmények és a tanulási szokások változnak és még gyorsabban fognak változni az információs társadalom korszakában. Az információk használójának azonban meg kell tanulnia az információ használatát. Az iskolák mellett az iskolai és közkönyvtárak kínálják a legjobb lehetőségeket az információs társadalom tagjának megformálására.
- A könyvtárak átmeneti helyzetben vannak. Az általuk alkalmazott technológia gyorsan változik, vagy legalább gyorsan kellene változnia, és egyre több, a könyvtáron kívül tárolt információhoz is hozzáférést kínálnak használóiknak. Emellett a könyvtárak megkezdtek információk gyűjtését és adatbázisok létesítését és/vagy használatát számos, nem hagyományosan könyvtári, közhasznú témakörben, valójában mindenről ami használóik számára releváns lehet. A nagyobb és kisebb városok, vagy akár falvak közkönyvtárai a település információs központjává alakulnak át és egyaránt biztosítanak hozzáférést az információkhoz és segítséget azok keresésében és használatában.
- Nem kétséges, hogy a lakásában ülő, és saját számítógépe útján a hálózatot használó egyén az információs társadalom egyik jellegzetes alakja. Mindazon-

által a „közönséges” információhasználó továbbra is igényelni fogja a könyvtárak segítségét a neki szükséges információk keresésében és rendelkezésre bocsátásában.

- A könyvtáraknak az információs társadalom fejlődésében betöltött, a fentiekben vázolt fontos feladatai további változásokat követelnek meg a könyvtári technológiában és technológiai infrastruktúrában is. Ezek a változások folyamatban vannak, de felgyorsításukra van szükség ahhoz, hogy a könyvtárak kielégíthessék az információs társadalom velük szemben támasztott minden igényét. Fejlesztésük legyen lényeges pontja az információs társadalom fejlesztésével foglalkozó minden tervnek és projektnek.

A könyvtárak itt körvonalazott szerepe miatt szeretnők az Európai Unió és a fórumon képviselt kormányok figyelmét felhívni a könyvtárak fontosságára az információs társadalomban, aminek tükröződnie kellene a fórum megfelelő ajánlásaiban.

JAVASLAT

panel-konferencia megrendezésére

A könyvtárak fejlesztése az információs társadalom érdekében

*címen, Budapesten, az Európai Unió
és a közép- és kelet-európai Országok
az Információs Társadalomról tartott Fóruma keretében*

Előterjeszti a Magyar Könyvtárosok Egyesülete

A könyvtárak az információs társadalom fejlődésének fontos tényezői, amint arra az Európai Unió és a Közép- és Kelet-európai Országoknak az Információs Társadalomról tartott Második Fórumához eljuttatott emlékeztető rámutat. A könyvtári információs technológia és a nyilvánosságot szolgáló könyvtári szolgáltatások fejlesztése jelentős erőfeszítéseket követel, amit elősegíthet az együttműködés.

Ennek okán javasoljuk panel-konferencia megszervezését Budapesten, a fent említett témakör megvitatására. A konferencia időpontja szabadon választható meg, de a késő tavaszi időpont különösen kedvezőnek tűnik. A Magyar Könyvtárosok Egyesülete – feltételezve az illetékes magyar hatóságok jóváhagyását és támogatását, felajánlja munkáját a konferencia megszervezésére.

A konferencia részletes tervét, ideértve a főbb témakörök megjelölését, kidolgozzuk, ha az Európai Unió, valamint a közép- és kelet-európai országok kormányai támogatják e javaslatot.